

3. LUOKKA

Vuorovaikutus ja kaveritaidot

Tehtävien tarkoituksena on ristiriitojen ratkaisemisen sekä kaveri- ja rentoutumistaitojen harjoittelu.

Välineet: Tulostetut ja valmiiksi leikatut Ristiriitoja-laput sivulta 4, välineet musiikin kuuntelua varten sekä rauhallista musiikkia loppurentoutuksen taustalle, esimerkiksi linkistä [Rentouttavaa musiikkia](#).

HUOMIO Tehtävissä voidaan käyttää apuna myös esimerkiksi pehmoleluja, leluja tai askarreltuja hahmoja.

Aloit: PEUKKU YLÖS, PEUKKU ALAS

Opettaja lukee oppilaille Mielenpitoet ja havainnot –listan lauseita yhden kerrallaan. Lauseissa kuvataan erilaisia tilanteita, joita Manu huomaa ympärillään. Oppilaat näyttävät peukalolla ylöspäin, jos kyseinen mielipide tai havainto kannattaa heidän mielestään kertoa ääneen. Jos mielipidettä tai havaintoa ei kannata sanoa ääneen, oppilaat näyttävät peukua alaspäin.

MIELIPITEET JA HAVAINNOT

- Manu huomaa, että Moona on pudottanut paidalleen ketsuppia.
- Manu kuulee, että Lauri aikoo mennä omenavarkaisiin.
- Manu ajattelee, että Moonalla on isot korvat.
- Manu huomaa, että Lauri ei osaa sanoa r-kirjainta kunnolla.
- Manu näkee, että joku yrittää viedä Laurin repun.
- Manu kuuli, että luokkakaverit olivat puhuneet Moonasta ilkeästi.
- Manu näkee, että Lauri ilveilee Moonan selän takana.
- Lauri kehuu koulun kaalilaatikkaa, mutta Manu inhoaa kaalilaatikkaa.
- Moonalla on uusi polkupyörä, jota hän kehuu. Manun mielestä pyörä on ruma rämä.
- Lauri pyytää Manua mukaan hippaan. Manu ei halua leikkiä hippaa vaan polttopalloa.

Tämän jälkeen keskustellaan yhdessä kumpi vaihtoehto kussakin tilanteessa olisi kaikkien kannalta parempi. Voiko hyvä vaihtoehto vaihdella tilanteen mukaan? Pohditaan myös sitä, miksi oma mielipide kannattaa kertoa. Ja miksi ei kannattaisi?

Työskentely: RISTIRIITOJA

Opettaja jakaa oppilaat **2–3 oppilaan ryhmiin**. Jokainen pari saa yhden Ristiriitoja-lapun, jossa olevan tilanteen he esittävät muille itse näytellen tai pehmolelujen, lelujen tai askarrellujen hahmojen avulla. Esimerkeissä hahmoista käytetään nimiä Milli ja Mollin, mutta oppilaat voivat nimetä ne muutenkin. Oppilaille kannattaa sanoa, että he voivat keskustella, miten tilanteen voisi ratkaista, mutta tässä vaiheessa esitetään vain riitatilanne. Ristiriitoja-laput löytyvät sivulta 4.

Ristiriitoja-lappujen tilanteet ovat seuraavat, oppilasmäärät sulkeissa:

- Milli on jäänyt leikin ulkopuolelle. Mollin käy pyytämässä tätä mukaan leikkiin. (2 oppilasta)
- Millille ja Mollille tulee riita (keksikää, mistä). Molemmat pahoittavat mielensä. (2 oppilasta)
- Käytävällä on ahdasta ja Mollin tönäisee Milliä vahingossa. Milliä sattuu, ja hän syyttää Mollin tehneen sen tahallaan. (2 oppilasta)
- Milli suuttuu hävittyään jalkapallopelissä. Hän potkaisee Mollin pallon talon katolle ja poistuu paikalta. (2 oppilasta)
- Mollin mielestä Milli määrää leikissä liikaa. (2 oppilasta)
- Milli on aloittanut uudessa koulussa. Uusi luokka tuntuu isolta, eikä hän tunne sieltä ketään. Mollin tulee esittelemään itsensä ja kysyy, voivatko he olla kavereita. (2 oppilasta)
- Millin ja Mollin luokalle on tullut uusi oppilas, joka ei puhu suomea. Miten Milli ja Mollin voisivat tutustua oppilaaseen? (3 oppilasta)
- Milli ilkkuu ilkeästi Mollille, joka hänen mielestään vastasi tunnilla kysymykseen hassusti. (2 oppilasta)
- Milli ja Senni puhuvat luokassa kovaan ääneen oppitunnin aikana, eivätkä keskity opetukseen. Mollin häiritsee melu, eikä hän voi keskittyä tunnilla. (3 oppilasta)
- Milli juoruaa opettajalle, ettei Mollin ole tehnyt kotiläksyjä. (3 oppilasta)

Esityksen lopuksi esittäjiltä kysytään, miltä heidän esittämistään henkilöistä tilanteessa tuntui ja mitä he mahtoivat ajatella tilanteessa (kielteiset ja myönteiset ajatukset). Pohditaan yhdessä tilanteiden ratkaisua. Miten riitatilanteissa tulisi toimia? Miten esimerkkien ongelmat voisi ratkaista?

Ristiriidat ja erimielisyydet kuuluvat ihmisten välisiin suhteisiin. Niiden sovittelu on tärkeä ystävyys- ja ryhmätyötaito. Siitä on hyvinvoinnillemme erityisen paljon hyötyä. Vinkkejä riitojen ratkaisemiseen on hyvä käydä yhdessä läpi ja jos on aikaa, kirjoittaa myös näkyviin:

- Hengitä ja rauhoitu
- Katso silmiin
- Kerro, miltä sinusta tuntuu
- Sano selkeästi toiveesi ja mielipiteesi siitä, mitä toivoisit tapahtuvan seuraavaksi.
- Kuuntele
- Pyydä anteeksi
- Anna anteeksi

Lopetus: TOIVEIDEN TÄHDET -rentoutusharjoitus

Lopuksi tehdään rentoutusharjoitus. Oppilaita ohjataan ottamaan hyvä asento, pään voi laskea pulpetille tai jos on tilaa, voi mennä lattialle makaamaan. Silmät on hyvä sulkea. Taustalle laitetaan soimaan rauhallista musiikkia hiljaisella äänellä esim. [Rentouttavaa pianomusiikkia - Jane Leslie "Starlight Reflection"](#) tai [Rentouttavaa musiikkia](#).

Opettaja lukee rentoutusharjoituksen hitaasti ja rauhallisella äänellä:

Kuvittele mielessäsi kuulas yö. Istut lämpimässä viltin alla ulkona ja katselet syvän sinistä yötaivasta. Ympärilläsi on hiljaista ja rauhallista. Tunnet olosi levolliseksi ja hengität rauhallisesti syviä, pitkiä hengityksiä omassa tahdissasi. Hengitä sisään nenän kautta ja ulos suun kautta. Annan ilman virrata tasaisessa ja rauhallisessa tahdissa.

Tähdet loistavat ylläsi kirkkaina ja kauniisti tuikkien. Hetki on täydellinen tähdenlentoja varten. Katselet tarkasti taivaalle ja olet valmiina. Kun näet ensimmäisen tähdenlennon, seuraa sen kulkua katseellasi hetki. Mieti samalla mielessäsi harrastuksissa tai muuten vapaa-ajalla näkemäsi kaveria, jolle haluat toivottaa: toivon sinulle iloa ja kaikkea hyvää. Taivaan poikki lentää toinen tähdenlento. Mieti mielessäsi koulukaveriasi, jolle haluat toivottaa: toivon sinulle iloa ja kaikkea hyvää. Seuraa kolmatta tähdenlentoa katseellasi ja mieti mielessäsi jotakin koulun aikuista, jolle haluat toivottaa: toivon sinulle iloa ja kaikkea hyvää. Neljäs tähdenlento kiittää taivaan poikki kauniina ja kirkkaana. Mieti mielessäsi perheenjäsen, jolle haluat toivottaa: toivon sinulle iloa ja kaikkea hyvää. Viides ja viimeinen tähdenlento tuikkii valoa ja sen voima vahvistaa sinua. Sano mielessäsi itsellesi: toivon sinulle iloa ja kaikkea hyvää.

Hengitä vielä hetki omassa rauhallisessa tahdissa. Annan sitten yötaivaan vaaleta ja anna kaikkien näiden toivomusten kulkea tähtien matkassa levittäen iloa ja hyvää mieltä.

Lähde [Kuivala & Poijula 2022 - Turvallinen Oulu, perusopetuksen tunne- ja turvataitokasvatuksen materiaali](#) ja [Rentouttavaa musiikkia](#).

RISTIRIITOJA-laput (tulosta ja leikkaa)

Milli on jäänyt leikin ulkopuolelle. Molli käy pyytämässä tätä mukaan leikkiin.	Millille ja Mollille tulee riita (keksikää, mistä). Molemmat pahoittavat mielensä.	Käytävällä on ahdasta ja Molli tönäisee Milliä vahingossa. Milliä sattuu, ja hän syyttää Mollin tehneen sen tahallaan.
Milli suuttuu hävittyään jalkapallopelissä. Hän potkaisee Mollin pallon talon katolle ja poistuu paikalta.	Mollin mielestä Milli määrää leikissä liikaa.	Milli on aloittanut uudessa koulussa. Uusi luokka tuntuu isolta, eikä hän tunne sieltä ketään. Molli tulee esittelemään itsensä ja kysyy, voivatko he olla kavereita.
Millin ja Mollin luokalle on tullut uusi oppilas, joka ei puhu suomea. Miten Milli ja Molli voisivat tutustua oppilaaseen?	Milli ilkkuu ilkeästi Mollille, joka hänen mielestään vastasi tunnilla kysymykseen hassusti.	Milli ja Sentti puhuvat luokassa kovaan ääneen oppitunnin aikana, eivätkä keskity opetukseen. Mollia häiritsee melu, eikä hän voi keskittyä tunnilla.
Milli juoruaa opettajalle, ettei Molli ole tehnyt kotiläksyjä.		